

«پرسشنامه جهت گیری مذهبی آلپورت»

پرسشنامه زیر به منظور بررسی جهت گیری مذهبی طراحی شده است. خواهشمندیم گویه های زیر را با دقت خوانده و گویه ای که بیشترین تناسب را با شما دارد انتخاب نمایید.

اطلاعات تکمیل کننده ی فرم:

جنسیت: سن: میزان تحصیلات:

عبارات	کاملا مخالفم	تقریبا مخالفم	تقریبا موافقم	کاملا موافقم
۱. فکر می کنم تنها در هنگام غم ها و ناراحتی هاست که نماز و دعا به من بیشترین آسودگی و آرامش را می بخشد.				
۲. هدف از طاعات مذهبی تأمین یک زندگی شاد و آرام است.				
۳. برای من داشتن یک زندگی اخلاقی مهم تر از اعتقادات مذهبی می باشد.				
۴. برای شکل دادن به روابط اجتماعی است که اماکن مذهبی مهم می باشند.				
۵. اگرچه من فردی مذهبی ام ، اما فکر می کنم چیزهای مهم تری نیز در زندگی ام وجود دارند.				
۶. گاهی لازم می دانم به منظور دستیابی به حمایت اجتماعی و منافع اقتصادی، اعتقادات مذهبی ام را نادیده بگیرم.				
۷. هدف اصلی دعا و نیایش، دستیابی به حمایت و آرامش می باشد.				
۸. دین همان کاری را می کند که عضویت من در گروه دوستان و آشنایان می کند ، یعنی کمک می کند تا زندگی ام را متعادل و پایدار نگه دارم.				
۹. تلاش زیادی می کنم تا دین را در تمام اعمال و رفتار زندگی ام وارد کنم.				
۱۰. دین خاصه از این لحاظ مهم است که بسیاری از سؤالات من در خصوص معنای زندگی پاسخ می دهد.				
۱۱. برای من مهم است که اوقاتی از وقت خود را صرف تامل و تکفر در مورد مذهب بکنم.				

مرکز خدمات روانشناسی و مشاوره ظهیر جهاد دانشگاهی

				۱۲. یکی از دلایل اینکه من به مراسم و آیین های مذهبی می روم این است که چنین حضوری به استحکام روابط اجتماعی و شهرت من در اجتماع کمک می کند.
				۱۳. اگرچه من فردی مذهبی ام، اما اجازه نمی دهم که ملاحظات مذهبی در امور روزمره زندگی ام دخالت کند.
				۱۴. من عمدتاً به این دلیل نماز و دعا می خوانم که به من آموزش داده اند تا این اعمال را به جا بیاورم.
				۱۵. من عمدتاً به این دلیل به اماکن مذهبی می روم که در چنین اماکنی از ملاقات افرادی که آن ها را در آنجا می شناسم لذت می برم.
				۱۶. اغلب حضور خداوند را در زندگی ام احساس می کنم.
				۱۷. اعتقادات مذهبی من پشتوانه واقعی دیدگاه من به زندگی هستند.
۱۸. نماز و دعاهایی که به تنهایی می خوانم به همان اندازه ای که آن ها را در جمع می خوانم برایم حس و معنادارند. الف. تقریباً همیشه (نمره ۴) ب. اغلب موارد ج. بعضی از موارد د. به ندرت (نمره ۱)				
۱۹. اگر اتفاق غیرمنتظره ای برایم پیش نیاید، به اماکن مذهبی (مسجد، حسینیه، زیارتگاه و....) می روم. الف. بیش از یکبار در هفته (۴) ب. حدوداً هفته ای یکبار ج. کمتر از یکبار در ماه د. کمتر از یکبار در سال (۱)				
۲۰. اگر قرار باشد که در مسجد به یکی از گروه های زیر ملحق شوم، ترجیح می دهم که: ۱. به گروهی که مشغول خواندن قرآن هستند ملحق شوم. ۲. به گروهی که فعالیت های اجتماعی انجام می دهند ملحق شوم. الف. ترجیح می دهم که به گروه اول ملحق شوم (۴) ب. احتمالاً گروه اول را ترجیح خواهم داد ج. احتمالاً گروه دوم را ترجیح خواهم داد د. ترجیح می دهم به گروه دوم ملحق شوم (۱).				
۲۱. من پیرامون مذهب خود مطالعات زیادی انجام می دهم. الف. اغلب (۴) ب. معمولاً ج. به ندرت د. هرگز (۱)				

مؤلفه‌ها و سؤالات مربوط به هر مؤلفه :

۱. جهت‌گیری مذهبی بیرونی: سؤالات ۱ تا ۱۲

۲. جهت‌گیری درونی: ۱۳ تا ۲۱

تعریف مفهومی :

جهت‌گیری مذهبی عبارت است از اعتقاد به قوای لاهوتی و ماوراءالطبیعه و رعایت یک سلسله قواعد اخلاقی در زمینه ارتباط با خود، سایر بندگان و خدا و انجام مناسک عبادی در جهت تقریب خالق و جلب رضایت او به‌منظور تعالی روح (کتابی و همکاران، ۱۳۸۲).

منظور از جهت‌گیری درونی بعد اعتقادی یا باور دینی است که خود مشتمل بر ایده‌ها و نگرش‌هایی که انتظار می‌رود پیرامون یک آیین به آن اعتقاددارند مثل اعتقاد به خدا، دوزخ و بهشت و جهنم

منظور از جهت‌گیری برونی بعد مناسکی یا اعمال و رفتارهای دینی است. همان اعمالی که پیروان یک آیین آن را به‌جا می‌آورند. مانند نماز، روزه، حج رفتن در مذهب اسلام.

نمره گذاری:

این پرسشنامه مشتمل بر ۲۱ پرسش چهار گزینه ای است که میزان جهت‌گیری مذهبی افراد را می‌سنجد. گزینه‌های کاملاً مخالفم و تقریباً مخالفم، گزینه‌های منفی و تقریباً موافقم و کاملاً موافقم گزینه‌های مثبت این پرسشنامه اند. در این مقیاس، گزینه عبارات ۱-۱۲ که جهت‌گیری مذهبی بیرونی را می‌سنجد، از کاملاً مخالف تا کاملاً موافق اند و در ۹ ماده ی بعدی، یعنی شماره‌های ۱۳-۲۱ که جهت‌گیری مذهبی درونی را اندازه می‌گیرند، پاسخ برعکس است. این مقیاس، بر مبنای نمره گذاری لیکرت می‌باشد. عبارت‌های بدون پاسخ نمره ۳ می‌گیرند.

تفسیر :

سوالات مربوط به سوالات ۱-۱۲ مربوط به جهت گیری بیرونی است نمره را در اینجا یادداشت کنید

.....

سوالات مربوط به ۱۳-۲۱ مربوط به جهت گیری درونی است نمره حاصل جمع این سوالات را اینجا یادداشت کنید

.....

نمره های بدست آمده از سوالات مربوط به جهت گیری بیرونی و درونی را با هم مقایسه کنید .

روایی و پایایی:

جان بزرگی اعتبار این مقیاس را در یک گروه نمونه ۲۳۵ نفری از دانشجویان دانشگاه های تهران با اعتبار ۰/۷۳ بر اساس آلفای کرونباخ گزارش کرده است (حجتی پور ، ۱۳۹۰ ، ص ۵۶۹) برای بررسی روایی در پژوهش شفيعی و همکاران (۱۳۹۱) ، از تحلیل مولفه های اصلی با چرخش ایلیمین استفاده شد و ساختار ساده ی دو عاملی به دست آمد که می توانست به ترتیب ۱۴/۰۲ و ۲۸/۰۶ از واریانس جهت گیری مذهبی را بیان کند. در بررسی پایایی مقیاس یاد شده ، آلفای کرونباخ جهت گیری مذهبی بیرونی ۰/۷۱ ، و جهت گیری درونی ۰/۶۲ به دست آمد.

آلپورت و راس در سال ۱۹۵۰ این مقیاس را برای سنجش جهت گیری های درونی و بیرونی مذهب تهیه کردند. در مطالعات اولیه ای که بر مبنای صورت گرفت ، مشاهده شد که همبستگی جهت گیری بیرونی با درونی ۰/۲۱ است (عسکری ، ۱۳۹۱ ، ص ۸۱) (گراوند و همکاران ۱۳۹۱)

منبع :

گراوند، هوشنگ. هاشم آبادی، بهرام. زهراوند، پیمان. جعفری، سپیده (۱۳۹۱). بررسی تطبیقی جهت گیری دینی (درونی و بیرونی) با سلامت روان و باورهای غیر منطقی .

جان بزرگی، مسعود (۱۳۷۸) بررسی اثربخشی روان درمانگری کوتاه مدت با و بدون جهت گیری مذهبی بر مهار اضطراب و تنیدگی .پایان نامه دکتری .تهران دانشگاه تربیت مدرس

Allport,G.W& Ross,M.J.Jr.(1967):personal religious orientation and prejudice.journal of personality and social psychology.vol5.pp432-443